

İSO: TEMKİNLİ İYİMSERLİK EN İYİ TUTUM

■ İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan, 2023'te küresel büyümede yaklaşık son 20 yılın en düşük düzeyine gerileyeceğinin öngörüldüğüne dikkat çekerek, şöyle konuştu: 2023 yılında temkinli iyimserlik en doğru tutum olacaktır. Hayallerimiz, yatırım ve büyüme iştahımız dinamizmini mutlaka korumalı ama kontrolü de elden kaçırmamak gerekiyor.

Yatırım motivasyonunun önü açık

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan, büyüme ve enflasyonun birbiri ile çarpıştığı bir 2022'nin yaşadığını belirterek, "Tabii büyüme açısından baktığımız zaman her şeye rağmen dünya ölçęindeki öncü büyüme rakamlarına sahip ülkelerden biri olmayı başardık. **Sanayimiz** de 2022 yılında da salgın döne-

minde olduğu gibi hem büyümenin hem de toplumsal yaşamın en önemli aktörü olma özelliğini korudu" dedi. Özellik-

le uzun dönemi ardından bu yılın ilk 6 ayında fazlasıyla süren bir yatırım motivasyonunun ortaya çıktığını belirten Bahçivan, "Yılın sonlarına doğru bir daralma başlasa da **sanayideki** performans özellikle yatırım motivasyonu anlamında da istihdam anlamında da kendini olumlu yönde göstermeye devam ediyor" diye konuştu.

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, "TL'nin değerinin sürekli kaybedilmesine düşük bir beklentinin, bir bakış açısının bizi ihracatta da çok daha farklı bir tabloya götürmesini beklememeliyiz" dedi.

Türkiye'nin uzun yıllardır enflasyonla yaşamayı öğrendiğini söyleyen ISO Başkanı Erdal Bahçivan, dünyanın birçok ülkesinin bundan çoktan sıyrıldığını fakat şimdi tekrar gündemlerine aldıklarını paylaştı. Pandemi sonrası başlayan savaşla birlikte patlayan enflasyonun en önemli konu olduğunu vurgulayan Bahçivan "2022'nin ülkemiz açısından da en önemli sorunu ne oldu diye sorulacak olursa 'enflasyon' diyeceğim" dedi.

En önemli sorun enflasyon

YÜKSEK BÜYÜME GÖRÜŞÜ ÜLKEMİZİN YARARINA DEĞİL

Erdal Bahçivan, ihracat pazarlarında, ISO Türkiye İhracat İklimi Endeksi'nde net şekilde görüldüğü gibi; yılın sonlarına doğru bir daralma başlarsa da sanayideki performansın özellikle yatırım motivasyonu anlamında da istihdam anlamında da kendini olumlu yönde göstermeye devam ettiğini belirtti. Bahçivan, enflasyonun tıpkı 2022'de olduğu gibi 2023 yılında da ekonominin en temel mücadele konusu olacağını belirterek, "Olmalı da. Çünkü fiyat istikrarı ve finansal istikrar bir ekonominin bel kemiğidir. Bunun sağlam tutulması gerekir. Enflasyonist bir büyümenin nitelikli ve sürdürülebilir olamayacağını her vesile ile vurguluyoruz. 2023 yılında bu mücadeleyi kazanmalıyız. Çünkü son 20 yıldır elde ettiğimiz kıymetli kazanımlardan, bedeli düşük büyüme olsa dahi vazgeçemeyiz. Çünkü yüksek enflasyon, yüksek büyüme görüşü ülkemizin yararına değil, asla kabul etmemeliyiz" dedi.

Türkiye ekonomisine ilişkin açıklamalarda bulunan İstanbul Sanayi Odası (ISO) Başkanı Erdal Bahçivan, gelecek için de değerlendirilmelerde bulundu. Bahçivan, salgının olumsuz etkilerinin tam ortadan kalkmaya başladığı bir noktada Rusya-Ukrayna geriliminin ortaya çıktığını belirterek, bu tablonun farklı siyasi, ekonomik ve sosyal etkilere neden olduğunu belirtti. Enflasyonun, bu etkilerden en önemlisi olarak öne çıktığını vurgulayan

Bahçivan "Belki biz Türkiye'de o konuya alışmış ama dünyanın birçok ülkesi enflasyonu hafızlarından, tarihlerinden silmişken enflasyonla yaşamak dünya ekonomilerinin gündemine tekrar girdi. Türkiye'yi bu koşullardan ayrı düşünmek mümkün değil. 2022'nin ülkemiz açısından da en önemli sorunu ne oldu diye sorulacak olursa 'enflasyon' diyeceğim. Yani dünyada da enflasyon, Türkiye'de de enflasyon" diye konuştu. Bahçivan, büyüme ve enflasyonun birbiri ile çarpıştığı bir 2022'nin yaşandığını belirterek şöyle devam etti: "Tabii büyüme açısından baktığımız zaman her şey rağmen dünya ölçeğindeki öncü büyüme rakamlarına sahip ülkelere birini olmayı başardık. Ama tabii ki 2022 yılının finalinde, 2021 yılındaki kadar görkemli ve etkileyici bir büyümenin olacağını söylemek çok kolay değil. Özellikle de büyümenin karakteristiğini ve büyümenin nerelerden pay aldığına baktığımız zaman,

zaten önümüzdeki aylarda bunu daha da net göreceğiz. Sanayi sektörümüze bakacak olursak, sanayimiz 2022 yılında da salgın döneminde olduğu gibi hem büyümenin hem de toplumsal yaşamın en önemli aktörü olma özelliğini korudu. Özellikle de yatırımlar noktasında uzun dönemin ardından bir yatırım motivasyonunun ortaya çıktığını görüyoruz. Bu çok önemli. Bunun 2022 yılının ilk 6 ayında fazlasıyla sürdürdüğünü gözlemledik." - EKONOMİ SERVİSİ

zaten önümüzdeki aylarda bunu daha da net göreceğiz. Sanayi sektörümüze bakacak olursak, sanayimiz 2022 yılında da salgın döneminde olduğu gibi hem büyümenin hem de toplumsal yaşamın en önemli aktörü olma özelliğini korudu. Özellikle de yatırımlar noktasında uzun dönemin ardından bir yatırım motivasyonunun ortaya çıktığını görüyoruz. Bu çok önemli. Bunun 2022 yılının ilk 6 ayında fazlasıyla sürdürdüğünü gözlemledik." - EKONOMİ SERVİSİ

MİKTARDAN ÇOK KALİTE ÖNEMLİ

Cumhuriyet'in 100. yılında da büyümenin miktardan daha ziyade büyümenin kalitesinin çok daha önemsenmesi gerektiği vurgulayan Bahçivan, şunları kaydetti: "Çünkü bunu sadece rakamsal büyüme olarak konumlandığımız zaman belki kısa vadeli bir skor anlamında bir değer ifade ediyor. Fakat o skora bakarken, asıl bizi taşıması gereken, uzun vadeli ve kalite oluşturma noktasındaki değerden uzaklaşıyoruz. Kalitenin temelinde de sanayi büyümesini gözetmeli. Yani eğer orada bir kaliteden bahsediyorsak o kalite büyümesinin temelini sanayiden beslediği bir büyüme olması gerektiğini söylüyorum. Onun için artık 2023 ve sonrasında Türkiye büyümesinde bizi tatmin edecek ve bizi motive edecek olan asıl boyutun, kaliteli büyümenin odağındaki sanayiden gelen payın olduğunu, olması gerektiğini söylüyorum."

DEĞERSİZ TL BİZİ İHRACATTA BAŞKA BİR NOKTAYA GÖTÜRMEZ

Erdal Bahçivan, reel kur endekslerine bakıldığı zaman, mevcut kurlarla Türk lirasının fazlasıyla bir değer kaybı içinde olduğunu aktararak, şunları kaydetti: "TL'nin değerinin sürekli kaybedilmesine düşük bir beklentinin, bir bakış açısının bizi ihracatta da çok daha farklı bir tabloya götürmesini beklememeliyiz. Bunun yerine rekabetçi bir ekonomi için enflasyonun düşmesini sağlamalıyız. Onun da ötesinde yüksek teknoloji odaklı, rekabet unsuru güçlü bir üretim modelini ekonomimizde hakim kılmalıyız. Yoksa her daim devalüasyonlardan beslenen, rekabet gücünü devalüasyondan alan bir bakış açısıyla bu işin bizi uzun vadede bir yere taşıyamayacağını görmeliyiz. Böyle bir beklentinin artık kınlanması, ortadan kalkması gerektiğini düşünüyorum."

Sanayici, para politikasındaki sonuçtan kaygılı

İSO Başkanı Bahçivan, para politikasının belirsizliği artırdığına; **ASO Başkanı** Ardıç, enflasyonist sürecin maliyetine dikkat çekti

Ankara ve İstanbul **sanayi** odalarının meclis toplantılarında, uygulanan para politikasının yarattığı olumsuz sonuçlardan duyulan endişe dile getirildi. Küresel konjonktürün ilave baskısına işaret eden **sanayiciler**, yüksek enflasyonun ve finansmana erişim sorunlarının öncelikle çözüme kavuşturulması gerektiğine vurgu yaptı. /02-03

İkili görünüm var

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, "Finansman maliyetinin düşürülmesi itibarıyla 'gevşek', kredi akışının sınırlandırılması bakımından da 'sıkı' olmak üzere ikili bir görünüm sunan para politikası öngörülebilirliği azalttı, belirsizliği de artırdı" diye konuştu.

Yavaşlamaya dikkat

ASO Başkanı Seyit Ardıç, "Sanayici üretim kapasitesini artırmada çekingen kaldı. Yüksek enflasyonda süreç uzadıkça, enflasyonun maliyeti ağırlaşacak ve enflasyonu düşürmek için uygulanacak politikalar, ekonomik yavaşlamaya neden olacaktır" dedi.

ISO Başkanı Erdal Bahçivan,

2022 yılında kredi mekanizmasına dönük çok sayıda düzenleyici adımın devreye alındığını, bununla beraber ticari kredi büyüme ivmesinin düşük seyrettiğine dikkat çekerek, "2022 yılında para politikamızın ikili görünüm sunması, ne yazık ki öngörülebilirliği azalttı ve belirsizliği de artırdı" dedi.

"Para politikasının ikili görünümünü belirsizliği artırdı"

MERVE YİĞİTÇAN - İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin aralık ayı olağan toplantısı, "2022'yi Geride Bırakırken Dünyada ve Türkiye'de Ekonomik Görünüm, Sanayimiz Adına 2023'ten Beklentiler" ana gündemi ile Odakule Fazıl Zübü Meclis Salonu'nda gerçekleştirildi. Aynı zamanda 2023 yılı bütçesinin meclise sunulduğu toplantıda konuşan **ISO Başkanı Erdal Bahçivan**, kaotik bir yıl olan 2022'nin pandemi ve savaştan çıkan derslerle birlikte ülkelerin hem tedarik zincirlerine hem de **sanayi** ve ticaret politikalarına dönük gözden geçirme süreçlerini hızlandırdıkları bir dönem olduğunu, birçok risk başlangıcı da 2023'e devrettiğini söyledi. Geride bırakmak üzere olduğumuz 2022'de küresel ekonomide yaşanan gelişmeleri anlatan Bahçivan, 2022'de Türkiye ekonomisinin en önemli sorunu olan enflasyonda baz etkisi ve emtia fiyatlarındaki geri çekilmenin desteklediği düşüşün, aralık ve ocakta hızlanmasının ve en az 2023 ortalarına kadar sürmesinin beklendiğini söyledi.

"Para politikamız ikili görünüm sundu"

Türkiye Ekonomi Modeli çerçevesinde politika faizinin yılı yüzde 9 ile tek haneli seviyede tamamladığını ve kredi mekanizmasına dönük çok sayıda düzenleyici adımın devreye alındığını kaydeden Bahçivan, şu ifadeleri kullandı: "ISO olarak kredilerin üretim, yatırım, istihdam ve ihracat gibi sürdürülebilir büyüme açısından yaşamsal alanlarda kullanılmasını hedefini destekliyoruz. Diğer yandan yine aynı tedbirler, **sanayicilerimizin** finansmana erişimini zorlaştırdı, 2022'de genel olarak reel sektörde finansman sorunu da artarak devam etti. Nitekim kullanılan tüm krediler içerisinde KOBİ'lerimizin payı artsa da bilhassa Eximbank ve özel bankaların ticari kredi büyüme ivmesinin çok düşük seyri, **sanayicimizin** krediye erişimde büyük oranda zorlandığını açıkça gösteriyor. Özetle, 2022 yılında para politikamız finansman maliyetinin düşürülmesi itibarıyla 'gevşek', ancak kredi akışının sınırlandırılması bakımından da 'sıkı' olmak üzere ikili bir görünüm sundu. Bu durum ne yazık ki öngörülebilirliği azaltmış ve belirsizliği de artırdı" dedi.

"Yakın zamanda açıklanacak"

Kredi Garanti Fonu destekli finansman paketlerinin, özellikle KOBİ'lerimizi ciddi ölçüde rahatlatacağını ve finansman temini sorununa bir nebze de olsa çözüm sağlayacağını

Odanın 2023 bütçesi 254,6 milyon TL

ISO Aralık ayı meclis toplantısında, odanın 2023 yılı bütçesi de oylamaya sunuldu. Önümüzdeki yıl için hazırlanan 254,6 milyon TL'lik bütçe, oybirliğiyle kabul edildi. 2023 bütçesinde ilk defa meslek komitelerinin etkinliğinin daha da artırılması için 'Meslek komiteleri sektörel gelişim ve proje destekleri' kalemi yer aldı ve 11 milyon TL'lik bir bütçe tahsis edildi. Bütçeye ilişkin değerlendirmelerde bulunan **ISO Başkanı Bahçivan**, bu yılki bütçenin enflasyonla uyumlu bir artış oranıyla ve ulaşılabir bir hedef anlayışı ile hazırlandığını söylerken, "Bunun yanı sıra, Yönetim Kurulu olarak yeni çalışma dönemimizde meslek komitelerimizin yapısını daha da güçlendirme hedefimiz var. Bu hedefin bir parçası olarak da her bir meslek komitemizin sektörlerinin gelişmelerine yönelik çalışmalarına destek olmak amacıyla belirli bir bütçe tahsis yaptık. Bir başlangıç olarak gördüğümüz bu yaklaşımımızı ilerleyen aylarda başlatacağımız farklı uygulamalarla geliştirecek, komitelerimizi sektörel sorunların çözümünün bir parçası haline getireceğiz" diye konuştu.

umuyoruz" diyen Bahçivan, reel sektör açısından bu meselede kalıcı çözümün ise belirsizliklerin ortadan kalkması ve öngörülebilirliğin tesis edilmesi olacağını vurguladı.

"Temkinli iyimserlik en doğru tutum olacak"

Asgari ücrete son bir yılda yapılan zam oranının yüzde 100'e ulaştığına dikkat çeken Bahçivan, "Buradan bir kez daha asgari ücret zammının; başta çalışanlarımız olmak üzere tüm kesimler için sürdürülebilir üretim ve çalışma barışına katkı yapmasını diliyorum" dedi. Aynı şekilde emeklilikte yaşa takılanlara ilişkin düzenlemenin de tüm kesimlerce merakla beklendiğinin altını çizen Bahçivan, şunları söyledi: "Emekli olmayan çalışanlarımızın beklentileri karşılarken, istihdamın ve üretimin zarar görmemesini sağlayacak, iş dünyamızın hassasiyetlerini, genç nesillerin geleceğini ve SGK'nın sağlıklı bir şekilde uzun vadeli sürdürülebilir işleyişini de gözeten optimal bir çözüm formülünün en kısa sürede kamuoyu ile paylaşılacağını inanıyorum. 2023 yılında temkinli iyimserlik bizler için en doğru tutum olacaktır. Hayallerimiz, yatırım ve büyüme iştahımız dinamikimizi mutlaka korumalı ama kontrolü de elden kaçırmamak gerekiyor."

Istanbul Sanayi Odası 2023 yılı beklentilerini 'temkinli iyimserlik'le açıkladı

Riskler çok yüksek

Küresel büyümeyle ilgili tahminlere atf yapan **İSO Başkanı Bahçivan**, "Gerek ekonomik gerek siyasi risk ve belirsizlikler çok yüksek. Kontrolü elden kaçırmamalıyız" dedi.

Istanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin dün yapılan aralık ayı olağan toplantısında da konuşan **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, 2023'te Cumhuriyetin 100. yılının kutlanacağını anımsatırken 2022'nin ise yeni yıla birçok risk de devrettiğini vurguladı.

"Yeşil enerji dönüşümü ile dijitalleşme gibi alanlarda, spesifik olarak yarı iletkenler gibi kritik ürünlerde ve teknolojinin gerektirdiği nitelikli insan gücü üzerinde çok daha sert bir küresel rekabet ortamına tanık olacağız" diyen Bahçivan şuna dikkat çekti:

'Yatırımlar korunmalı'

"Öngörüler küresel büyümenin 2009 ve 2020 hariç son 20 yılın en düşük düzeyine gerileyeceğini gösterirken ekonomik-siyasi risk ve belirsizliklerin ise çok yüksek olduğu görülüyor. Tüm bunlar, küresel koşulların 2023'te ekonomimiz açısından ülke ekonomisini pek de destekleyici olmayacağına, bunun ötesinde dışarıdan gelecek negatif etkenlere hazırlıklı olmamız gerektiğine işaret ediyor. Hayallerimiz, yatırım ve büyüme işahımız dinamizmini mutlaka

korunmalı ama kontrolü de elden kaçırmamak gerekiyor." Bu kapsamda Bahçivan'ın vurguları özetle şöyle:

■ **Para politikası:** Bu yıl para politikamız finansman maliyetinin düşürülmesi itibarıyla "gevşek", ancak kredi akışının sınırlandırılması bakımından da "sıkı" olmak üzere ikili bir görünüm sundu. Bu durum ne yazık ki öngörülebilirliği azaltırken belirsizliği de artırdı.

■ **Enflasyon:** Tıpkı 2022'de olduğu gibi yeni yılda da ekonomimizin en temel mücadele konusu olacak. Olmalı da. Çünkü fiyat istikrarı ve finansal istikrar bir ekonominin bel kemiğidir. Bunun sağlam tutulması gerekir.

■ **Büyüme:** Yüksek teknoloji odaklı, rekabeti güçlü üretim modelini ekonomiye hâkim kilmalıyız. Rekabet gücünü devalüasyondan alan bir bakış açısıyla bu işin bizi uzun vadede bir yere taşıyamayacağını görmeliyiz.

■ **Asgari ücret:** Son bir yılda yapılan zam oranı yüzde 100'e ulaştı. Bu zammın başta çalışanlarımız olmak üzere tüm kesimler için sürdürülebilir üretim ve çalışma barışına katkı yapmasını diliyorum.

● **Ekonomi Servisi**

Enflasyonist büyüme sürdürülemez

Sanayiciler 2023 için 'enflasyon' uyarısı yaptı. **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, "Yüksek enflasyon-yüksek büyüme' görüşü ülkemizin yararına değil " derken **ASO Başkanı Seyit Ardıç**, ekonomide en öncelikli sorunun enflasyon olduğunu vurguladı.

Sanayiciler 2023 yılında hem dünyada hem Türkiye'de en temel mücadele konusu olarak enflasyonu işaret etti. **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan**, finansal istikrarın ekonominin bel kemiği olduğunu söyleyerek, "Yüksek enflasyon-yüksek büyüme' görüşü ülkemizin yararına değil, asla kabul etmemeliyiz. Enflasyonist bir büyümenin nitelikli ve sürdürülebilir olamayacağını vurguluyoruz. 2023 yılında bu mücadeleyi kazanmalıyız" ifadesini kullandı. **İSO Başkanı**, TL'nin değerinin sürekli kaybedilmesine dönük bir beklenti yerine rekabetçi bir ekonomi için enflasyonun

düşmesini sağlamak gerektiğini vurguladı. **Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seyit Ardıç** da "Yüksek enflasyon, üretici firmalar açısından kur kaynaklı bilanço bozulmaları ve finansmana erişimin azal-

ması anlamına geliyor. Süreç uzadıkça, enflasyonun maliyeti artıracak ve enflasyonu düşürmek için uygulanacak politikalar, ekonomik yavaşlamaya neden olacak" dedi. **ASO Başkanı**, yüksek enflas-

yon, kırılğan kur ve krediye ulaşma zorlukları gibi yapısal problemlerin **sanayicinin** üretim kapasitelerini artırmada çekingen kalmasına neden olduğunu açıkladı.

Haberleri 3. ve 9. sayfada

Enflasyonist büyüme sürdürülemez

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, 2023'ün temel meselesinin hem dünyada hem de Türkiye'de enflasyonla mücadele olacağını belirtti. İSO Başkanı, "Yüksek enflasyon ile yüksek büyüme" görüşü ülkemizin yararına değil, asla kabul etmemeliyiz" dedi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan, enflasyonun tıpkı 2022'de olduğu gibi 2023 yılında da ekonominin en temel mücadele konusu olacağını belirterek, "Olmalı da. Çünkü fiyat istikrarı ve finansal istikrar bir ekonominin bel kemiğidir. Bunun sağlanmaması gerekir. Enflasyonist bir büyümenin nitelikli ve sürdürülebilir olamayacağını her vesile ile vurguluyoruz. 2023 yılında bu mücadeleyi kazanmalıyız. Çünkü son 20 yıldır elde ettiğimiz kıymetli kazanımlardan, bedeli düşük büyüme olsa dahi vazgeçemeyiz. Çünkü yüksek enflasyon ile yüksek büyüme görüşü ülkemizin yararına değil, asla kabul etmemeliyiz" dedi.

Seçim ekonomisi gerçeği

Cumhuriyet'in 100. yılında da büyümenin miktarından daha ziyade büyümenin kalitesinin çok daha önemsenmesi gerektiği vurgulayan Bahçivan, şunları kaydetti:

"Çünkü bunu sadece rakamsal büyüme olarak konumlandığımız zaman belki kısa vadeli bir skor anlamında bir değer ifade ediyor. Fakat o skora bakarken, asıl bizi taşıması gereken, uzun vadeli ve kalite oluşturma noktasındaki değerden uzaklaşıyoruz. Kalitenin temelinde de sanayi büyümesi gözetilmeli. Yani eğer orada

2022'nin ülkemiz açısından en önemli sorunu ne oldu diye sorulacak olursa 'enflasyon' diyeceğim. Yani dünyada da en önemli sorun enflasyon, Türkiye'de de enflasyon.

Büyüme ve enflasyonun birbiri ile çarpıştığı bir 2022 yaşandı. 2022 yılının finalinde, 2021'deki kadar görkemli bir büyümenin olacağını söylemek çok kolay değil.

Sanayi sektörüne baktığımızda yatırımlar noktasında uzun dönemin ardından bir yatırım motivasyonunun ortaya çıktığını görüyoruz. Bu çok önemli.

bir kaliteden bahsediyorsak o kalite büyümesinin temelini **sanayiden** beslediği bir büyüme olması gerektiğini söylüyorum. Onun için artık 2023 ve sonrasında Türkiye büyümesinde bizi tatmin edecek ve bizi motive edecek

olan asıl boyutun, kaliteli büyümenin odağındaki **sanayiden** gelen payın olduğunu, olması gerektiğini söylüyorum. Tabii ki **sanayide** teknolojik ve bizim için nitelik taşıyacak olan yatırımlar payının artması gerektiğinin altını çizmek gerekiyor."

Cari açığa olumlu görünüm

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, enerji fiyatlarının Türkiye'de cari açığın oluşmasındaki en önemli sebep olduğunu belirterek, "Kuvvetle muhtemel gelecek yıl bundan çok daha düşük bir enerji faturasıyla karşı karşıya kalacağız. Yani sıra diğer emtia fiyatlarının daha aşağı doğru iniyor olması da önemli" ifadelerini kullandı. Türkiye'de cari açığı besleyen ithalat kalemlerindeki bu iki önemli negatif unsurun 2023'te daha yumuşak seyredeceğine işaret eden Bahçivan, "Tabii ki ihracatta Avrupa pazarında yine bir durgunluk beklentisi olduğunu unutmamalıyız. Diğer yandan eğer turizm tarafı 2022'deki seviyeyi sürdürürse, ki beklentiler 2023 için o yönde, ve seçim sonrasında uygulanacak olan doğru ekonomik politikalarla tekrar bir sermaye girişi başlarsa, cari açık noktasında 2022'den daha olumlu bir 2023 görebileceğimizi düşünmesine sahibim" diye konuştu.

TL'nin sürekli değer kaybetmesine yönelik beklenti kırılması

İSO Başkanı **Erdal Bahçivan**, reel kur endekslerine bakıldığında zaman zaman TL'nin fazlasıyla bir değer kaybı içinde olduğunu aktararak, rekabetçilikle ilgili şunları kaydetti: "TL'nin değerinin sürekli kaybedilmesine

dönük bir beklentinin, bir bakış açısının bizi ihracatta da çok daha farklı bir tabloya götürmesini beklememeliyiz. Bunun yerine rekabetçi bir ekonomi için enflasyonun düşmesini sağlamalıyız. Onun da ötesinde yüksek

teknoloji odaklı, rekabet unsuru güçlü bir üretim modelini ekonomimizde hakim kılmalıyız. Yoksa her daim devalüasyonlardan beslenen bir bakış açısıyla bu işin uzun vadede bir yere taşıyamayacağını görmeliyiz."

"EYT'nin orta ve uzun vadeli etkilerini de dikkate almak gerek"

Erdal Bahçivan, emeklilikte yaşa takılanlar (EYT) konusunda kısa vadeli olduğu kadar orta ve uzun vadeli etkileri de dikkate almak gerektiğini belirterek, "Türkiye'nin sosyal güvenlik

politikasında çok dikkatli olması lazım. Geçmiş yıllarda bunun acılarını maalesef çok çektik" dedi. Bahçivan, "EYT konusunda alınacak olan kararların gelecek nesiller tarafından sorgulanabilecek

kararlar olmaması önemli. Çünkü konu sosyal güvenlik konusu olduğu zaman, sadece bugünün gerçekleri değil, bunun gelecek yıllara ne bedeller getireceği de düşünülmesi" dedi.

Bahçivan, 2023'te temkinli iyimserliğe işaret etti

İSO Başkan Bahçivan, enflasyon 2023'te de ekonominin en temel mücadele konusu olacağını belirterek, "Fiyat istikrarı ve finansal istikrar bir ekonominin bel kemiğidir. Bunu sağlam tutmalıyız" dedi.

EKONOMİ SERVİSİ

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin aralık ayı olağan toplantısı, "2022'yi Geride Bırakırken Dünyada ve Türkiye'de Ekonomik Görünüm, **Sanayimiz** Adına 2023'ten Beklentiler" ana gündemi ile Odakule Fazıl Zübü Meclis Salonu'nda gerçekleştirildi. **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın Meclis gündemine ilişkin açılış konuşmasını yaptığı toplantıya Meclis üyeleri geniş katılımıyla büyük ilgi gösterdi.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, konuşmasının başında Cumhuriyetimizin 100'üncü yılının kutlanacağı 2023 yılının dünyaya, ülkemize ve **sanayicilere** refah, bereket, barış ve mutluluk getirmesi temennisinde bulundu.

Bahçivan, kaotik bir yıl olan 2022'nin pandemiden ve savaştan çıkan derslerle birlikte ülkelerin hem tedarik zincirlerine hem de **sanayi** ve ticaret politikalarına dönük gözden geçirme süreçlerini hızlandırdıkları bir dönem olduğuna, birçok risk başlığını da 2023'e devrettiğine dikkat çekti. Bahçivan, özellikle ABD'nin yıl içerisinde devreye aldığı Enflasyonu Düşürme Yasası, yarı iletkenlerin üretimine dönük CHIPS yasası ve Çin'e teknoloji ihracatına getirdiği kısıtlamaların önümüzdeki yıllarda ekonominin şekillenmesi açısından çok tartışılacağını, yine Avrupa'nın karşı karşıya kaldığı enerji krizinin ardından, enerji güvenliğinin de öncelikli gündemlerinden biri olacağını vurguladı.

Bahçivan "Kısacası, yeşil enerji dönüşümü ile dijitalleşme gibi alanlarda, spesifik olarak yarı iletkenler gibi kritik

ürünlerde ve teknolojik dönüşümün gerektirdiği nitelikli insan gücü üzerinde çok daha sert bir küresel rekabet ortamına tanık olacağız. Dünyanın önde gelen ekonomileri arasında başta doğal kaynaklar, siber güvenlik ve savunma alanları olmak üzere 'kendine yeterlilik' için çok daha yoğun bir mücadelenin yaşanması ve bu alanlarda büyük ölçekli yatırımlara devasa kaynakların ayrılması kimseyi şaşırtmamalı. Bu bağlamda, **sanayi** politikalarının ülkeler açısından taşıdığı önemin çok daha fazla artması kaçınılmaz. 2022'nin bize gösterdiği bir başka gerçek de bu. Özetle, yeni yıla ilişkin öngörüler küresel büyümenin 2009 ve 2020 hariç yaklaşık son 20 yılın en düşük düzeyine gerileyeceğini gösterirken ekonomik-siyasi risk ve belirsizliklerin ise çok yüksek olduğu görülüyor. Tüm bunlar, küresel koşulların 2023'te

ekonomimiz açısından ülke ekonomisini pek de destekleyici olmayacağına, bunun ötesinde dışarıdan gelecek negatif etkenlere hazırlıklı olmamız gerektiğine işaret ediyor" dedi.

Bahçivan, 2022'de Türkiye ekonomisinin en önemli sorunu olan enflasyonda baz etkisi ve emtia fiyatlarındaki geri çekilmenin desteklediği düşüşün, aralık ve ocakta hızlanmasının ve en az 2023 ortalarına kadar sürmesinin beklendiğini dile getirdi. Türkiye Ekonomi Modeli çerçevesinde politika faizinin yılı yüzde 9 ile tek haneli seviyede tammamladığını ve kredi mekanizmasına dönük çok sayıda düzenleyici adımın devreye alındığını belirten Bahçivan "İSO olarak kredilerin üretim, yatırım, istihdam ve ihracat gibi sürdürülebilir büyüme açısından yaşamsal alanlarda kullanılması hedefini destekliyoruz.

Diğer yandan yine aynı tedbirler, **sanayicilerimizin** finansmana erişimini zorlaştırdı, 2022'de genel olarak reel sektörde finansman sorunu da artarak devam etti. Nitekim kullanılan tüm krediler içerisinde KOBİ'lerimizin payı artsa da bilhassa Eximbank ve özel bankaların ticari kredi büyüme ivmesinin çok düşük seyri, **sanayicimizin** krediye erişimde büyük oranda zorlandığını açıkça gösteriyor. Özetle, 2022 yılında para politikamız finansman maliyetinin düşürülmesi itibarıyla 'gevşek', ancak kredi akışının sınırlandırılması bakımından da 'sıkı' olmak üzere ikili bir görünüm sundu. Bu durum ne yazık ki öngörülebilirliği azaltmış ve belirsizliği de artırdı" dedi.

Asgari ücrete son bir yılda yapılan zam oranının yüzde 100'e ulaştığını da belirten Bahçivan "Buradan bir kez daha asgari ücret zammının; başta çalışanlarımız olmak üzere tüm kesimler için sürdürülebilir üretim ve çalışma barışına katkı yapmasını diliyorum" dedi. Bahçivan, EYE konusunda da şunları söyledi: "Emekli olamayan çalışanlarımızın beklentileri karşılanırken, istihdamın ve üretimin zarar görmemesini sağlayacak, iş dünyamızın hassasiyetlerini, genç nesillerin geleceğini ve SGK'nın sağlıklı bir şekilde uzun vadeli sürdürülebilir işleyişini de gözeten optimal bir çözüm formülünün en kısa sürede kamuoyu ile paylaşılacağına inanıyorum. 2023 yılında temkinli iyimserlik bizler için en doğru tutum olacaktır. Hayallerimiz, yatırım ve büyüme iştahımız dinamizmini mutlaka korumalı ama kontrolü de elden çıkarmamak gerekiyor."

İSO Başkanı Bahçivan'dan hükümet eleştirisi

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, bu ayki meclis toplantısında, yaklaşan seçimler başta olmak üzere yılın ikinci yarısına dönük belirsizliklerin 'hayli yüksek' olduğunu belirtti. **İSO Başkanı** Bahçivan, konuşmasında kredilerin üretim, yatırım, istihdam ve ihracat gibi sürdürülebilir büyüme açısından yaşamsal alanlarda kullanılmasını hedefini desteklediklerini belirtti. Bahçivan "Enflasyon tıpkı 2022'de olduğu gibi 2023 yılında da ekonomimizin en temel mücadelesi konusu olacak. Olmalı da. Çünkü

fiyat istikrarı ve finansal istikrar bir ekonominin bel kemiğidir. Bunun sağlam tutulması gerekir" dedi.

Bahçivan, büyüme ve enflasyonun birbiri ile çarpıştığı bir 2022'nin yaşandığını belirterek şöyle devam etti:

"2022 yılının finalinde, 2021 yılındaki kadar görkemli ve etkileyici bir büyümenin olacağını söylemek çok kolay değil. Özellikle de büyümenin karakteristiğini ve büyümenin nerelerden pay aldığına baktığımız zaman, zaten önümüzdeki aylarda bunu daha da net göreceğiz." **Ekonomi Servisi**

İSO YÖNETİM KURULU BAŞKANI ERDAL BAHÇIVAN UYARDI: Küreselden destek gelmeyecek olumsuz etkilere hazırlıklı olun

'Gerek ekonomik gerekse siyasi risk ve belirsizlikler çok yüksek.' diyen ISO Başkanı Bahçivan, **sanayicileri** uyardı: 'Bunlar, küresel koşulların 2023'te Türkiye ekonomisini desteklemeyeceğine ve negatif dış etkenlere hazırlıklı olmamız gerektiğine işaret ediyor.'

EKONOMİ SERVİSİ

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO) Meclisi "2022'yi Geride Bırakırken Dünyada ve Türkiye'de Ekonomik Görünüm, **Sanayimiz** Adına 2023'ten Beklentiler" ana gündemi ile toplandı. Yılın son toplantısına ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın uyarıları damga vurdu. ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, konuşmasının başında Cumhuriyetimizin 100'üncü yılının kutlanacağı 2023 yılının dünyaya, ülkemize ve **sanayicilere** refah, bereket, barış ve mutluluk getirmesi temennisinde bulundu. Bahçivan, kaotik bir yıl olan 2022'nin pandemiden ve savaştan çıkan derslerle birlikte ülkelerin hem tedarik zincirlerine hem de **sanayi** ve ticaret politikalarına dönük gözden geçirme süreçlerini hızlandırdıkları bir dönem olduğuna, birçok risk başlığını da 2023'e devrettiğine dikkat çekti.

KENDİNE YETERLİLİK VURGUSU

Bahçivan, özellikle ABD'nin yıl içerisinde devreye aldığı Enflasyonu Düşürme Yasası, yarı iletkenlerin üretimine dönük CHIPS yasası ve Çin'e teknoloji ihracatına getirdiği kısıtlamaların önümüzdeki yıllarda eko-

nominin şekillenmesi açısından çok tartışılacağı, yine Avrupa'nın karşı karşıya kaldığı enerji krizinin ardından, enerji güvenliğinin de öncelikli gündemlerinden biri olacağını vurguladı. Bahçivan şunları söyledi: "Kıscacı, yeşil enerji dönüşümü ile dijitalleşme gibi alanlarda, spesifik olarak yarı iletkenler gibi kritik ürünlerde ve teknolojik dönüşümün gerektirdiği nitelikli insan gücü üzerinde çok daha sert bir küresel rekabet ortamına tanık olacağız. Dünyanın önde gelen ekonomileri arasında başta doğal kay-

naklar, siber güvenlik ve savunma alanları olmak üzere 'kendine yeterlilik' için çok daha yoğun bir mücadelenin yaşanması ve bu alanlarda büyük ölçekli yatırımlara devasa kaynakların ayrılması kimseyi şaşırtmamalı. Bu bağlamda, **sanayi** politikalarının ülkeler açısından taşıdığı önemin çok daha fazla artması kaçınılmaz. Özetle, yeni yıla ilişkin öngörüler küresel büyümenin 2009 ve 2020 hariç yaklaşık son 20 yılın en düşük düzeyine gerileyeceğini gösterirken ekonomik-siyasi risk ve belirsizliklerin ise

çok yüksek olduğu görülüyor. Tüm bunlar, küresel koşulların 2023'te ekonomimiz açısından ülke ekonomisini pek de destekleyici olmayacağına, bunun ötesinde dışarıdan gelecek negatif etkenlere hazırlıklı olmamız gerektiğine işaret ediyor."

EXİMBANK VE ÖZEL DÜŞÜK KALDI

"2023 yılında temkinli iyimserlik bizler için en doğru tutum olacaktır. Hayallerimiz, yatırım ve büyüme iştahımız dinamizmini mutlaka korumalı ama kontrolü de elden bırakmamak gerekiyor." ifadelerini kullanan Bahçivan, "ISO olarak kredilerin üretim, yatırım, istihdam ve ihracat gibi sürdürülebilir büyüme açısından yasal alanlarda kullanılabilmesi hedefini destekliyoruz. Diğer yandan yine aynı tedbirler, **sanayicilerimiz** finansmana erişimini zorlaştırdı, 2022'de genel olarak reel sektörde finansman sorunu da artarak devam etti. Nitekim kullandırılan tüm krediler içerisinde KOBİ'lerimizin payı artsa da bilhassa Eximbank ve özel bankaların ticari kredi büyüme ivmesinin çok düşük seyri, **sanayicimizin** krediye erişimde büyük oranda zorlandığını açıkça gösteriyor." dedi.

Risk ve belirsizlikler çok yüksek

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, küresel büyümenin 2023'te yaklaşık son 20 yılın en düşük düzeyine gerileyeceğinin öngörüldüğüne dikkat çekerek "Gerek ekonomik gerekse siyasi risk ve belirsizlikler çok yüksek. Bunlar, küresel koşulların 2023'te Türkiye ekonomisini desteklemeyeceğine ve negatif dış etkenlere hazırlıklı olmamız gerektiğine işaret ediyor" dedi

YENİ MESAJ / İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası

(İSO) Meclisi'nin aralık ayı olağan toplantısı, "2022'yi Geride Bırakırken Dünyada ve Türkiye'de Ekonomik Görünüm, **Sanayimiz** Adına 2023'ten Beklentiler" ana gündemi ile Odakule'de gerçekleştirildi. İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın Meclis gündemine ilişkin açılış konuşmasını yaptığı toplantıya Meclis üyeleri geniş katılımıyla büyük ilgi gösterdi. Bahçivan, kaotik bir yıl olan 2022'nin pandemiden ve savaştan çıkan derslerle birlikte ülkelerin hem tedarik zincirlerine hem de **sanayi** ve ticaret politikalarına dönük gözden geçirme süreçlerini hızlandırdıkları bir dönem olduğuna, birçok risk başlığını da 2023'e devrettiğine dikkat çekti. Bahçivan, özellikle ABD'nin yıl içerisinde devreye aldığı Enflasyonu Düşürme Yasası, yarı iletkenlerin üretimine dönük CHIPS yasası ve Çin'e teknoloji ihracatına getirdiği kısıtlamaların önümüzdeki yıllarda ekonominin şekillenmesi açısından çok tartışılacağını, yine Avrupa'nın karşı karşıya kaldığı enerji krizinin ardından, enerji güvenliğinin de öncelikli

gündemlerinden biri olacağını vurguladı.

2023'te 'kendine yeterlilik' öne çıkacak

Bahçivan, 2023'te yeşil enerji dönüşümü ile dijitalleşme gibi alanlarda, spesifik olarak yarı iletkenler gibi kritik ürünlerde ve teknolojik dönüşümün gerektirdiği nitelikli insan gücü üzerinde çok daha sert bir küresel rekabet ortamına tanık olunacağına işaret ederek, "Dünyanın önde gelen ekonomileri arasında başta doğal kaynaklar, siber güvenlik ve savunma alanları olmak üzere 'kendine yeterlilik' için çok daha yoğun bir mücadelenin yaşanması ve bu alanlarda büyük ölçekli yatırımlara devasa kaynakların ayrılması kimseyi şaşırtmamalı. Bu bağlamda, **sanayi** politikalarının ülkeler açısından taşıdığı önemin çok daha fazla artması kaçınılmaz. 2022'nin bize gösterdiği bir başka gerçek de bu. Özetle, yeni yıla ilişkin öngörüler küresel büyümenin 2009 ve 2020 hariç yaklaşık son 20 yılın en düşük düzeyine gerileyeceğini gösterirken ekonomik-siyasi risk ve belirsizliklerin ise çok yüksek olduğu görülüyor" dedi.

Sanayici

kredi bulamıyor

Bahçivan, 2022'de Türkiye ekonomisinin en önemli sorunu olan enflasyonda baz etkisi ve emtia fiyatlarındaki geri çekilmenin desteklediği düşüşün, Aralık ve Ocak'ta hızlanmasının ve en az 2023 ortalarına kadar sürmesinin beklendiğini dile getirdi. Türkiye Ekonomi Modeli çerçevesinde politika faizinin yılı yüzde 9 ile tek haneli seviyede tamamlandığını ve kredi mekanizmasına dönük çok sayıda düzenleyici adımın devreye alındığını belirten Bahçivan, "İSO olarak kredilerin üretim, yatırım, istihdam ve ihracat gibi sürdürülebilir büyüme açısından yaşamsal alanlarda kullanılmasını hedefini destekliyoruz. Diğer yandan yine aynı tedbirler, **sanayicilerimizin** finansmana erişimini zorlaştırdı, 2022'de genel olarak reel sektörde finansman sorunu da artarak devam etti. Nitekim kullanılan tüm krediler içerisinde KOBİ'lerimizin payı artsa da bilhassa Eximbank ve özel bankaların ticari kredi büyüme ivmesinin çok düşük seyri, **sanayicimizin** krediye erişiminde büyük oranda zorlandığını açıkça gösteriyor" dedi.